

Gemeenteraad van 's-Hertogenbosch
(cc. college van burgemeester en wethouders)

Uw brief van	:	Ref.	:	H.W.M. Wouters
Uw kenmerk	:	Tel.	:	073-6159770
Ons kenmerk	:	E-mail	:	rekenkamer@s-hertogenbosch.nl
Datum	:	Bijlage(n)	:	-
Onderwerp	:			Verkenning wonen – informatievoorziening gemeenteraad

Geachte gemeenteraad,

In het onderzoeksprogramma 2023 van de rekenkamer is een 'Verkenning wonen' aangekondigd. Door veel fracties werd het onderwerp wonen als mogelijk onderzoeksonderwerp benoemd. Ook maatschappelijk gezien is het een onderwerp dat volop in de belangstelling staat. De rekenkamer kondigde aan dit onderwerp in 2023 nader te verkennen en vervolgens te bepalen of een onderzoek gestart wordt.

Met deze brief informeren wij u over het resultaat van onze verkenning. In de eerste plaats vragen we uw aandacht voor de informatievoorziening aan de raad over wonen. Daarbij wijzen wij overigens ook op vergelijkbare bevindingen en conclusies uit eerdere rekenkameronderzoeken. Ten tweede gaan wij in op het vervolg op deze rekenkamerbrief.

1. De verkenning

Aanpak

Voor deze verkenning zijn documenten van de gemeente 's-Hertogenbosch onderzocht, verkennende gesprekken gevoerd met betrokken ambtenaren en de wethouder en is er een groeps gesprek met raadsleden georganiseerd. In genoemde gesprekken bleek informatievoorziening over wonen een relevant thema.

Achtergrond: woonbeleid

Er is de afgelopen jaren veel beleid gemaakt op het gebied van wonen en er zijn al veel inspanningen verricht. In april 2020 heeft de raad de Woonvisie vastgesteld. Kern van deze visie is de grote opgave op de woningmarkt en de gemeentelijke inzet voor de komende jaren. Het bestuursakkoord 2022-2026 bevat de kaders voor het woonbeleid in de komende jaren. Het college wil de slagkracht vergroten op de hoofdopgaven, waarvan wonen er één is. Naast de Woonvisie en het Bestuursakkoord zijn er meerjarige prestatieafspraken 2021-2025, een uitvoeringsagenda, een regionale Woondeal en provinciaal beleid. Ook op korte termijn gebeurt er veel. Het college organiseerde op 28 juni 2023 de Dag van het Wonen, waarvoor naast de raad ook relevante partners uit de stad werden uitgenodigd. Het college is bezig met een dashboard wonen en een nieuw woonwensenonderzoek, dat naar verwachting binnenkort naar de raad wordt gestuurd.

De raad heeft een strategische raadsagenda opgesteld, waarbij voor de commissie Omgeving het onderwerp wonen een van de strategische onderwerpen is. In het bestuursakkoord is opgenomen dat er jaarlijks een woondebat wordt gehouden, waarin college en gemeenteraad spreken over beleid en uitvoering van woningbouw en verstedelijking. Op de Dag van het Wonen heeft het college samen met woonpartners nagedacht over de uitdagingen op de woningmarkt. In afstemming met het college zal een woondebat in de raadscommissie worden voorbereid, meldt het Presidium op 18 september 2023 in een

brief aan de raad over de stand van zaken in de strategische raadsagenda. Voor de commissie Sociaal staat de woonzorgvisie op de strategische raadsagenda.

Bevindingen : informatievoorziening aan de raad

Er gebeurt dus veel in het beleidsveld wonen; landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal. De raad wordt op de hoogte gehouden met raadsinformatiebrieven, voortgangsrapportages en kwartaalberichten. Bij Begroting en Voorjaarsnota en tussentijds worden (technische) vragen gesteld en beantwoord. De raad wordt ook actief op de hoogte gebracht van participatiebijeenkomsten waaraan de raad ook zelf kan deelnemen. Het college ontwikkelt aanvullend een dashboard wonen, waarbij ook raadsleden zijn uitgenodigd om mee te denken over de informatie die in het dashboard moet.

De fracties stelden bij de Voorjaarsnota 2024 relatief veel technische vragen over bijvoorbeeld de doorstroming op de woningmarkt en de tijd dat jongeren op een wachtlijst staan, ondanks alle door het college reeds verstrekte informatie. Ook uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de raad nog diverse vragen heeft over de informatie die het college verstrekt. Er lijkt een behoefte om informatie meer toegespitst of op een ander abstractieniveau te ontvangen (en dus aan te bieden). In het gesprek met raadsleden lag de focus op het tempo en de kwantiteit van de woningbouw (gaan we snel genoeg qua bouwen, zitten we op de juiste koers?) met daarbij de vraag hoe de raad hierin eventueel kan bijsturen. De vragen over de lange termijn richten zich op de doelen in de woningbouw en woonbehoefte, gerelateerd aan demografie en andere ontwikkelingen. Bijvoorbeeld vragen als: wordt er voor de komende 10 tot 20 jaar voldoende en het juiste gebouwd, geldt dat ook voor de benodigde voorzieningen, sluit de huidige woonvisie daarop aan?

Constateringen en aanbevelingen

Het college van 's-Hertogenbosch verstrekt veel informatie aan de raad. Voor raadsleden is het moeilijk om met deze informatie een beeld te vormen of de gemeente op koers ligt om de beoogde doelstellingen te halen. Daarmee kan de raad ook moeilijk bepalen hoe en wanneer de raad kan controleren en bijsturen. De informatie mist daarvoor voldoende duiding, mist de juiste frequentie en mist met name de kwalitatieve aspecten. De informatie is grotendeels of allemaal voorhanden, maar de aan de raad verstrekte informatie is te weinig gekoppeld aan de (voortgang van de) woondoelstellingen en de woonvisie.

Onze aanbevelingen zijn gericht op het dashboard wonen dat het college momenteel ontwikkelt. Het is belangrijk dat de raadsleden hiermee een middel krijgen om na te gaan of de beoogde doelen van het woonbeleid worden gehaald en of de voortgang op schema ligt. Voor de raad is deze informatie immers noodzakelijk om te kunnen (bij)sturen. Het is aan het college om ervoor te zorgen dat de raad met het dashboard wonen straks de juiste informatie ontvangt: de juiste hoeveelheid informatie, op het goede abstractieniveau, die actueel en toegankelijk is, maar vooral informatie die aansluit op de doelstellingen van het woondomein. Ook de raad is daarbij aan zet. De hoeveelheid informatie nodigt uit tot detailvragen, net als het ontbreken van voldoende aansluiting bij de doelstellingen. Afspraken maken met het college over de juiste informatie, op het juiste moment, het juiste abstractieniveau en gekoppeld aan de doelstellingen is belangrijk. Het dashboard-in-ontwikkeling biedt daarvoor een mooie kans. Een goed dashboard komt het verkeer tussen college en raad ten goede omdat het voor zowel raadsleden als college extra tijdsinvesteringen, dubbele vragen en extra vragen om (andere) informatie voorkomen.

Indien wenselijk kan de rekenkamer hier ook een bijdrage in leveren. Mocht die behoefte er zijn dan vernemen wij dat graag.

2. Vervolg: 'bouwen, wonen en zorg'

Met deze brief ronden wij de in het Onderzoeksprogramma 2023 aangekondigde 'verkenning wonen' af. De verkenning met onder andere de betrokken ambtenaren, wethouder en raadsleden hebben wij ook gebruikt om in het 'drukke' beleidsveld wonen het onderzoeksonderwerp te bepalen waarmee de

rekenkamer een zinvolle bijdrage levert. Het onderwerp 'bouwen, wonen en zorg' in relatie tot de rol van de gemeente (sturing door gemeente, welke maatschappelijke keuzes maak je als gemeente, welke innovaties kunnen hierbij een rol spelen), werd meerdere malen genoemd. Op dit terrein is een woonzorgvisie in voorbereiding en is een Burgerberaad ingesteld dat met aanbevelingen zal komen. Wij volgen dit onderwerp en in de loop van 2024 bepalen wij of er een rekenkameronderzoek volgt. Wij zullen u hierover nader informeren.

Wij hopen u met deze informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamer 's-Hertogenbosch,

dr. G.W. Goedmakers,
Voorzitter